

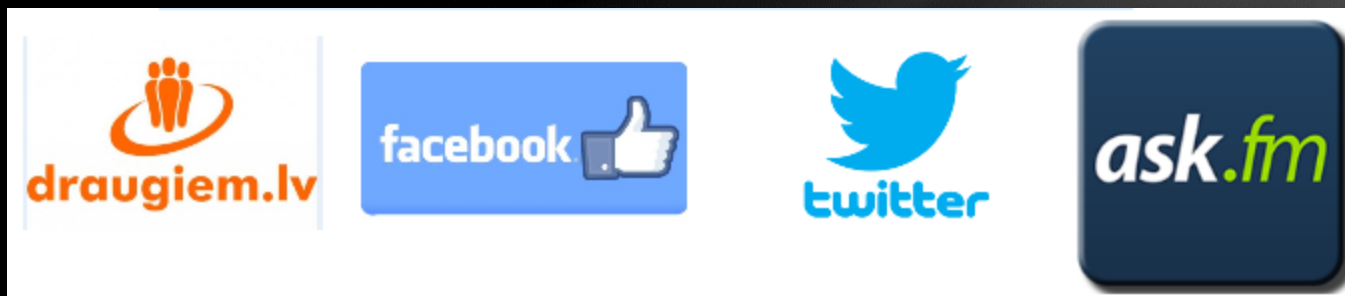
Ko es zinu, par drošību internetā

5.a

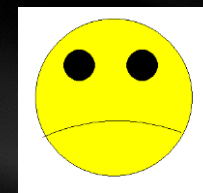
Sociālie tīkli

tīmekļa vietnes, kur, reģistrējoties un izveidojot savu individuālo profilu, ir iespējams sazināties ar citiem cilvēkiem (draugiem, radiem, skolas biedriem, paziņām).

Latvijā zināmākie sociālie tīkli ir Draugiem.lv, Facebook.com, Twitter.com, Ask.fm.

Vai tu zināji, ka:

- ❖ Viss, ko Tu ievieto internetā, var kļūt pieejams ikvienam interneta lietotājam.
- ❖ Tas, ko Tu par sevi publicē šodien, būs pieejams internetā rīt, parīt, pēc mēneša, gada vai 10 gadiem.
- ❖ Darba devēji mūsdienās bieži pārbauda, kādu informāciju iespējams atrast par saviem darbiniekiem internetā, tajā skaitā arī sociālajos portālos.

Lai pārlicinātos, vai tā ir laba doma publicēt informāciju un fotoattēlus internetā, padomā:

- ❖ Vai Tev nebūtu kauns, ja arī Tava mamma, tētis, skolotāja vai kaimiņš ieraudzītu materiālus, ko gatavojaties ievietot internetā?
- ❖ Vai fotoattēls nav pārāk atklāts un izaicinošs? Kā uzmanību Tu vēlies piesaistīt?
- ❖ Vai Tu priecāsies, ja bilde, kuru plāno ievietot internetā, būs tur atrodama arī pēc gada, pieciem vai desmit.
- ❖ Ja vēlies publicēt citas personas bildi, vienmēr pajautā šim cilvēkam, vai viņš/viņa neiebilst. Bez atļaujas publicējot kādas citas personas attēlu internetā, tiek pārkāptas viņa tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību!

Droša interneta profila veidošanas ieteikumi Tev:

- ❖ Pirms reģistrēties kādā portālā, uzzini vairāk par portālā aktuālajiem tematiem!
- ❖ Pirms pievieno savu profilu portālam, iepazīsties ar tā noteikumiem.
- ❖ Tavs profils forumā ir publiski pieejams. Tāpēc, ja nevēlies, lai ikviens zina, ko Tu dari pēc skolas, kur Tu dzīvo, vai kāds ir Tavs mobilā telefona numurs padomā, vai to vajadzētu rakstīt profilā.
- ❖ Padomā, vai vēlies likt savu foto profilā. Tas var mudināt kādu nelabvēli uzsākt sarunu ar Tevi.

Droša interneta profila veidošanas ieteikumi Tev:

- ❖ Padomā, vai vēlies portālā ievietot personīga satura foto vai faktus, kas aizskartu Tavus vecākus un draugus.
- ❖ Nestāsti, ka esi vecāks vai jaunāks nekā patiesībā. Tas var maldināt citus sarunu biedrus. Turklāt, atklājot Tavus melus, administrators Tavu profilu var izdzēst no portāla.
- ❖ Čato vai sūti e – pastus tikai no sava vai no uzticama drauga vai pieaugušā datora. Ja citi čatopie tā pašā datorā, kur Tu, tad par Tevi kāds var uzzināt vairāk nekā Tu vēlētos.

Droša interneta profila veidošanas ieteikumi Tev:

- ❖ Padomā pirms izlem satikties ar kādu čata vai e – pasta sarunu biedru, kuru līdz šim neesi saticis. Ja tomēr nolem satikties, tad dari to publiskā vietā dienas laikā. Tu nekad nevari būt drošs, vai interneta sarunu biedrs par sevi saka patiesību
- ❖ Ja čata vai e – pasta biedrs kļūst agresīvs un rupjš, apvaino Tevi, draud, izsaka seksuāla rakstura priekšlikumus, liek Tev justies nedroši, tad pārtrauc sarunu informē portāla vadību, uzticamus pieaugušos vai policiju.
- ❖ Atceries, ka Tev ir tiesības justies droši un izvēlēties savu sarunu biedru!

Segvārdi:

Dažos sociālajos tīklos ir iespējams reģistrēties, izmantojot segvārdus. Arī segvārdu ir jāizvēlas apdomīgi:

- Neizmanto savu uzvārdu.
- Neizmanto savus dzimšanas datus.
- Neizmanto dzīvesvietas adresi.

Ievēro pieklājības normas, skaties, lai tavš segvārds nav pārāk izaicinošs un nesatur rupjības.

Drošas paroles:

- ❖ Lieto drošas paroles, par kurām nestāsti citiem!
- ❖ Reģistrējoties dažādās vietās, izmanto dažādas paroles.
Veido garas paroles, lieto arī ciparus un simbolus. Laba doma ir aizstāt burtus ar C₁PAR₁EM vai S!MBOL!EM.
- ❖ Atceries, ka tavu profilu sociālā tīklā neuzlauž "mistiski hakeri", bet gan personas, kas ir uzminējušas, vai kurām tu esi atklājis savu paroli!

Nedari pāri citiem!

- ❖ Nedari otram to, ko tu negribētu, lai kāds nodara tev.
- ❖ Atceries, ka virtuāls pāridarījums var sāpēt tikpat ļoti kā reāls pāridarījums.
- ❖ Par pārkāpumiem internetā var sodīt tāpat kā par pārkāpumiem reālajā dzīvē.

Paldies par uzmanību!